

ПРОЛОГ

— Осло, — сказав чоловік, підносячи склянку з віскі до своїх губ.

— Це місце, яке ви любите найбільше? — спитала Люсіль.

Він задивився вперед. Здавалось, що він думав над своєю відповіддю, перш ніж ствердно кивнути. Він був високий, — навіть сидючи поруч на барному стільці, він здіймався над нею — і щонайменше на десять, а то і на двадцять років молодшим за неї в її сімдесят два. Не так вже й легко сказати, коли перед тобою п'яниця. Його обличчя та тіло видавались витесаними з дерева, худорлявими, чистими та суворими. Шкіра була бліда, а на носі виднілась тонка сітка синіх вен, що разом з очима, налитими кров'ю, та райдужкою кольору вицвілого деніму свідчило про те, що життя його було гірке. Він гірко пив і так само гірко падав. І кохав, напевно, теж гірко, бо за той місяць, що він був завсідником у барі «Тварюки», вона помітила проблиски болю в його очах. Він завжди сидів самотою в кінці барної стійки, неначе побитий собака, якого вигнали зі зграї. Поряд із механічним биком Бронко, якого власник бару Бен якось узяв зі знімального майданчика провального фільму «Миський ковбой», де працював реквізитором. Цей бик служував нагадуванням, що Лос-Анджелес був містом, збудованим не на кінематографічних успіхах, а радше на смітнику людських та фінансових невдач. Понад вісімдесят відсотків усіх знятих фільмів зазнавали цілковитого провалу та були збитковими. Прошарок бездомних у цьому місці був найбільшим

у США, а густина населення була близькою до мумбайської. Затори на дорогах видушували все життя з міста, але вулична злочинність, наркотики та насильство мали всі шанси зробити це першими. Проте сонце сяяло. Так, та чортова каліфорнійська стоматологічна лампа ніколи не вимикалась і світила невпинно, змушуючи всі дрібнички цього фальшивого міста виблискувати, неначе справжні діаманти, неначе справжні історії успіху. Якби ж вони всі тільки знали про це так, як знала Люсіаль. Вона ж була там, на сцені. І за лаштунками теж.

Чоловік, що сидів перед нею, точно на сцені не був — вона впізнавала представників індустрії одразу. Але він також не справляв враження того, хто дивиться на сцену з обоюваням, надією чи заздрістю. Він радше справляв враження людини, якій було до того абсолютно байдуже, яка була зайнята власними справами. Може, він був музикантом? Один із таких, як Френк Заппа, що створює свою власну незрозумілу музику десь тут в якомусь підвалі в Лорел-Каньйоні. Один із тих, кого так ніколи не знали і не знатимуть.

Після того як новенький зайшов до бару кілька разів, вони з Люсіаль почали обмінюватись кивками та короткими привітаннями, як це роблять ранкові гості в барі до тих, хто п'є без міри. Але вперше вона сіла поруч та купила йому випити, чи радше заплатила за вже замовлений напій, коли побачила, як Бен віддає йому кредитку з таким виразом обличчя, з якого було зрозуміло, що кредитний ліміт вичерпано.

— Але чи ваша любов до Осло взаємна? — спитала вона. — В цьому суть.

— Навряд, — відказав він. Коли він провів рукою по короткому світло-русявому волоссю, посрібленому сивиною, вона помітила, що він мав металевий протез замість середнього пальця. Він не був вродливим чоловіком, і м'ясистий коричневий шрам у формі букви J, що простягався від кутика його рота до самого вуха, неначе він був рибиною, що піймалася на гачок, краси йому не додавав. Але щось у ньому було. Щось майже привабливе та злегка небезпечне, щось таке, як у деяких її місцевих колег, Крістофера Волкена й Ніка Нольта. А ще він

був широкоплечий. Хоча так могло видаватись через його загальну худорлявість.

— Ох, що ж, таких ми любимо найсильніше, — сказала Люсіль. — Тих, що не люблять нас взаємно. Про таких ми зазвичай думаємо, що вони нас полюблять, якщо ми постараємось *трішечки* сильніше.

— То чим ви займаєтесь? — спитав чоловік.

— П'ю, — відказала вона, підіймаючи свою склянку віскі. — І годую котів.

— Гм.

— Я думаю, що насправді ви воліли б знати, хто я. Що ж, я... — Вона відпила зі своєї склянки, роздумуючи про те, яку ж версію себе йому надати: ту, що підходить для вечірок, чи правдиву? Вона поставила свій напій і обрала останнє. До біса.

— Акторка, яка зіграла одну велику роль. Роль Джульєтти у фільмі, що і досі лишається найкращою кіноадаптацією «Ромео та Джульєтти», але про який сьогодні ніхто не пам'ятає. Одна велика роль не видається чимось значним, проте це більше, ніж отримує більшість акторів у цьому місті. Я була заміжня тричі, двічі за заможними кінорежисерами, яких я покинула, отримавши при розлученні непогані гроші, а це також більше, ніж отримує більшість акторів. Мій третій чоловік був єдиним, кого я кохала. Актор, втілення Адоніса, якому бракувало грошей, дисципліни та совісті. Він витратив всі мої гроші до останнього пенні, а тоді пішов від мене. Я все ще кохаю його, най би він зогнив у пеклі.

Вона допила вміст своєї склянки, поставила її на барну стійку та подала Бену сигнал, що хоче ще один напій.

— І через те, що я завжди зачаровуюсь тим, що не можу отримати, я інвестувала гроші, котрих не маю, в кінопроект зі спокусливо великою роллю для літньої жінки. Це проєкт із розумним сценарієм, акторами, які справді вміють грати, та режисером, що дасть людям їжу для роздумів. Коротше кажучи, це такий проєкт, щодо якого будь-яка раціонально мисляча людина розуміє, що він приречений на провал. Тож ось і я — мрійниця, лузерка, типова жителька Лос-Анджелеса.

Чоловік зі шрамом у формі літери J усміхнувся.

— Гаразд, я закінчила з самоприниженням, — сказала вона. — Як вас звати?

— Гаррі.

— А ви не надто балакучий, Гаррі.

— Гм.

— Швед?

— Норвежець.

— Ви втікаєте від чогось?

— То це таке я справляю враження?

— Ага. Я бачу, що ви носите обручку. Тікаєте від дружини?

— Вона померла.

— Ах, ви втікаєте від горя. — Люсіль підняла склянку, аби виголосити тост. — Хочете знати, яке місце я люблю найбільше? Це прямо тут. Лорел-Каньйон. Не зараз, а наприкінці шістдесятих. Ви б мали побувати тут, Гаррі. Якби ж ви на той час уже народились.

— Так, я чув про це.

Вона вказала на фотографії в рамках, що висіли на стіні позаду Бена.

— Всі музиканти зависали тут. «Crosby», «Stills», «Nash and...» Як же звали того останнього?

Гаррі усміхнувся знову.

— «The Mamas and the Papas», — продовжила вона. — Керол Кінг, Джеймс Тейлор, Джоні Мітчелл, — вона наморщила носа. — Виглядала та звучала наче учениця недільної школи, проте вклала у ліжку декількох із тих, про кого я говорила раніше. Вона навіть дісталась своїми пазурами до Леонарда — він жив із нею близько місяця. Мені можна було позичити його на одну ніч.

— Леонард Коен?

— Єдиний і неповторний. Чудовий, милий чоловік. Він трохи навчав мене римування. Більшість людей припускають помилки, коли починають зі свого найкращого рядка, а потім пишуть якусь напівпрстойну вимучену риму в наступному. Хитрість у тому, що вимучена рима має бути в першому

реченні, — тоді ніхто її не помітить. Погляньте лишень на банальність першого рядка в пісні «Гей, так прощатися не слід» та порівняйте її з прекрасним другим рядком. В обох цих рядках є природна елегантність. Ми чуємо це таким чином, бо нам здається, що автор думає у тій же послідовності, що і пише. Але тут немає чому дивуватись. Зрештою, люди схильні вірити, що те, що відбувається зараз, є результатом того, що відбулось раніше, а не навпаки.

— Гм. То те, що відбувається зараз, є результатом того, що відбудеться?

— Саме так, Гаррі! Ви ж це розумієте, правда?

— Навіть не знаю. Можете навести приклад?

— Звичайно, — вона допила свій напій. Певно, він почув щось у тоні її голосу, бо вона помітила, як він здійняв брову та швидко пробігся поглядом по бару.

— Наразі відбувається те, що я розповідаю вам про гроші, котрі заборгувала за фільм, який ще створюється, — сказала вона, дивлячись крізь брудне вікно з напівопущеними жалюзі на запилену парковку зовні. — Це не збіг, а радше наслідок того, що *відбудеться*. Отам стоїть білий «Камаро», припаркований поряд із моєю машиною.

— З двома чоловіками всередині, — сказав він. — Вони стоять там уже двадцять хвилин.

Вона кивнула. Гаррі щойно підтвердив, що вона не помилилась у своїй здогадці щодо його роду діяльності.

— Я помітила цю машину неподалік від мого дому в Каньйоні сьогодні вранці, — сказала вона. — Це і не дивно, бо вони вже попереджали мене та говорили, що пришлють колекторів. Не тих, що офіційно уповноважені. Цю позику я брала не в банку, якщо ви розумієте, що я маю на увазі. А зараз, коли я вийду з бару, ці джентльмени, мабуть, захочуть зі мною поспілкуватись. Я думаю, що вони і зараз обмежаться тим самим, тобто попередженнями та погрозами.

— Гм. І навіщо вам розказувати це все мені?

— Тому що ви коп.

Він здійняв брову знову:

— Хіба?

— Мій батько був копом і очевидно, що вас, хлопці, легко впізнати будь-де у світі. Суть у тому, що я би хотіла, аби ви простежили за мною звідси. Якщо вони розкричаться та стануть погрожувати, було б добре, аби ви вийшли на ганок та ... ну, знаєте, виглядали як коп, щоб вони втекли. Послухайте, я майже впевнена, що до цього не дійде, але я б почувалась безпечніше, якби ви пильнували.

Якийсь час Гаррі розглядав її:

— Добре, — просто сказав він.

Люсіль була здивована. Чи не надто легко він дозволив їй переконати себе? В той же час в його очах було щось непохитне, що змушувало її довіряти йому. З іншого боку, вона вже довіряла Адонісу. А ще директору. І продюсеру.

— Я йду, — сказала вона.

Гаррі Голе тримав у руці склянку. Він прислухався до майже нечутного сичання кубиків льоду, що танули. Не пив. Він був вже на межі, а в кишені аж гуло, тож збирався розтягнути свій напій якнайдовше та насолодитись ним. Його погляд затримався на одній з фотографій за барною стійкою. На знімку був один із улюблених письменників його юності, Чарльз Буковскі, що стояв біля бару «Тварюки». Бен сказав йому, що фото було зняте в сімдесятих. Буковскі стояв, обійнявши приятеля, і здавалось, у них на фоні займався світанок. Обидва вдягнені у гавайські сорочки, їхні очі позапливали, а зіниці були не ширші від вістря зубочистки; вони тріумфально усміхались, неначе щойно дістались Північного полюсу після виснажливої подорожі.

Гаррі опустил погляд, щоб поглянути на кредитку, яку Бен кинув на стійку перед ним.

Ліміт перевищено. Все витрачено. Нічого не лишилося. Завдання виконане. А полягало воно в тому, аби пити доти, доки насправду нічого не залишиться. Ні грошей, ні днів, ні майбутнього. Залишалось лише дізнатися, чи вистачить йому сміливості — чи боягузтва — аби це все закінчити. Під його

матрацом в пансіонаті лежав старий пневматичний пістолет «Beretta». Він купив його за двадцять п'ять доларів у одного з тих бездомних, що живуть у блакитних наметах на Схід Роу. В пістолеті було три кулі. Він поклав кредитку на долоню та стиснув пальці довкола неї. Повернувся, щоб визирнути у вікно. Він спостерігав за тим, як лігня леді йде на парковку. Вона була така маленька. Худорлява, тендітна та така ж сильна, як і горобчик. Була одягнена у бежеві штани та короткий жакет в тон. У її застарілому, проте сповненому смаку стилі було щось із 1980-х. Вона йшла так само, як заходила до бару щоранку, з'являючись однаково ефектно для аудиторії від двох до вісімдесяти осіб.

— А от і Люсіль! — проголошував Бен, починаючи змішувати її улюблену отруту — віскі сауер — ще до її прохання.

Але не те, як Люсіль панувала над усією кімнатою, нагадувало Гаррі про матір, котра померла в радійній лікарні, коли йому було п'ятнадцять, пустивши першу кулю в його серце. Про матір йому нагадував ніжний, усміхнений, а проте сумний погляд Люсіль. Такий буває у людей з доброю, але покірною душею. Її видавала турбота про інших, яку вона виявляла, коли запитувала про останні новини щодо проблем зі здоров'ям, особистого життя, про рідних та близьких. І уважність до почуттів Гаррі, яку вона проявила, дозволивши йому спокійно сидіти в дальньому кутку бару. Його мати була мовчазною жінкою, що контролювала родину та була її мозковим центром, так непомітно тягнучи за ниточки, що легко було повірити в те, що насправді всім заправляє батько. Його мати завжди могла запропонувати надійні обійми і завжди все розуміла... Він любив її понад усе на світі. Саме тому вона була його Ахілловою п'ятою. Одного разу, коли він був у другому класі, хтось легенько постукав у двері класної кімнати. То була його мати, що стояла там з його обідом, котрий він забув удома. Гаррі одразу повеселішав, побачивши її, а тоді почув сміх своїх однокласників, вийшов до неї в коридор та, розлаютившись, сказав їй, що вона його ганьбить, а тому має піти. І їжа йому не потрібна. Вона просто сумно всміхнулася, віддала йому обід, погладила

по щоці та пішла. Пізніше він про це не говорив. Звичайно, вона все зрозуміла. Вона завжди розуміла. І коли тієї ночі він вкладався в ліжку, то теж усе зрозумів. Не вона була причиною того, що він почувався ніяково. Це сталося через те, що всі його однокласники побачили це. Побачили його любов, його вразливість. Протягом наступних кількох років він декілька разів думав вибачитись, та це, напевно, було просто нерозумно.

Хмара пилу здійнялась над гравійним майданчиком ззовні, на мить огорнувши Люсіль, котра притримувала свої сонцезахисні окуляри. Він побачив, як у білому «Камаро» відчинилися дверцята з боку пасажирського сидіння та з них вийшов чоловік у червоній сорочці поло та сонцезахисних окулярах. Він пройшов до передньої частини автівки, перегородивши Люсіль шлях до її власної.

Гаррі очікував, що йому випаде спостерігати за розмовою між цими двома. Натомість чоловік ступив крок уперед та, схопивши Люсіль за руку, почав тягнути її до «Камаро». Гаррі побачив, як підбори її черевиків вгрузли в гравій. А зараз він помітив ще і те, що в «Камаро» не було американського номерного знаку. Тієї ж миті він зірвався з барного стільця, побіг до дверей та відчинив їх ліктем. Його засліпило сонячне світло і він мало не зашпортався на двох нижніх сходинках ганку. В той момент він зрозумів, що до стану тверезості йому було далеко. Потім він сфокусував свій погляд на двох машинах. Його очі поступово звикали до світла. За парковкою з іншого боку дороги, що тягнулася зеленим пагорбом, розкинувся сонний універмаг, проте він не бачив більше ніяких людей, крім чоловіка та Люсіль, яку намагалися затягти в «Камаро».

— Поліція! — закричав він. — Відпустіть її!

— Будь ласка, не втручайтесь у це, сер, — озвався чоловік.

Гаррі здогадався, що цей чоловік, мабуть, має минуле, схоже з його власним, бо тільки поліціант буде говорити так ввічливо у подібній ситуації. А ще Гаррі знав, що фізичного втручання не уникнути і що перше правило ближнього бою було простим: не чекати, бо той, хто атакує першим і якомога агресивніше — перемагає. Тож він не пригальмував, але той чоловік,

напевно, здогадався про наміри Гаррі, бо відпустив Люсіль та потягнувся по щось позаду себе. Його рука ковзнула вперед, в ній він тримав блискучий ручний пістолет, який Гаррі впізнав одразу ж. «Глок 17». Зараз націлений прямісінько в нього.

Гаррі трохи сповільнився, проте продовжив рухатись вперед. Він бачив, як око іншого чоловіка цілиться з-поза пістолета. Його голос майже заглушив пікап, що саме проїжджав дорогою.

— Поверніться туди, звідки прийшли, сер. Зараз же!

Але Гаррі продовжував наближатись до нього. Раптом він усвідомив, що все ще стискає в правій руці свою кредитку. Отак все і закінчиться? На запилюженій парковці в чужій країні, залитій сонячним світлом, бідний та напів'яний, у спробі зробити те, що йому не вдалося зробити для власної матері, не вдалося зробити для будь-кого з тих, хто був йому колись небайдужий?

Він майже заплющив очі та стиснув пальці навколо кредитки так сильно, що його долоня стала виглядати наче долото.

Назва пісні Леонарда Коена вихором пронеслась у його голові: «Гей, так прощатися не слід»^{*}.

До дідька це все. Він справді не збирався прощатись у такий спосіб.

^{*} Leonard Cohen — «Hey, That's No Way to Say Goodbye».

1

П'ЯТНИЦЯ

Восьма вечора. Вже минуло пів години з того моменту, як вересневе сонце опустилось за горизонт Осло, а трирічки полягали спати.

Катрін Братт зітхнула і прошепотіла в телефон:

— Не можеш заснути, милий?

— Бабуня співає неправильно, — відповіла, шморгаючи носом, дитина. — Де ти?

— Мені треба було на роботу, сонечко, але я вже скоро буду вдома. Хочеш, мама тобі трошки поспіває?

— Так.

— Гаразд, але тобі треба заплющити оченята.

— Добре.

— Пісню про Блумена?*

— Так.

Катрін почала співати меланхолійну пісню своїм низьким, глибоким голосом:

— *Блумене, Блумене, моє любе козенятко, подумай-но про своє маленьке хлоп'ятко.*

Їй було невтямки, чому вже понад століття діти радо засинали під колискову про переляканого хлопчика, який хвилюється

* «Bukken min» («Blueman») — норвезька дитяча пісня.

про своє козеня, що не повернулось додому з пасовища, і боїться, що козеня забрав ведмідь, і тепер воно лежить десь в горах скалічене чи й мертве.

Та все-таки вже після першого куплета вона почула, як дихання Герта стало більш спокійним та глибоким, а після наступного почула, як її свекруха зашепотіла в телефон:

— Він вже заснув.

— Дякую, — відказала Катрін, яка сиділа навпочіпки так довго, що їй довелось спертися на руку. — Я повернусь, щойно зможу.

— Не поспішай, люба. І це я повинна дякувати тобі за те, що ти нас запросила. Знаєш, він так нагадує Бйорна, коли спить.

Катрін глтинула повітря. Вона, як і завжди, не змогла на це відповісти. Не тому, що не сумувала за Бйорном, і не тому, що не раділа, бо Бйорнові батьки бачили його риси в Герті. А тому, що це просто не відповідало дійсності.

Вона зосередилась на тому, що лежало перед нею.

— Нічогенька колискова, — сказав Сонмін Ларсен, підійшовши до неї і присівши поряд. — «А може, мертве вже лежиш»?

— Знаю, але він хоче засинати лише під неї, — відповіла Катрін.

— Що ж, тоді нехай слухає про мертвих козенят, — посміхнувся її колега.

Катрін кивнула.

— Ти коли-небудь думав про те, як в дитинстві ми очікуємо від батьків безумовної любові, а самі не даємо їм нічого натомість? Так, наче насправді ми просто паразитуємо? А потім ми виростаємо і все повністю змінюється. Як гадаєш, в який саме момент ми перестаємо вірити в те, що нас можуть любити безумовно, просто за те, які ми є?

— Ти маєш на увазі, коли в це перестала вірити вона?

— Ага.

Вони поглянули на тіло жінки, що лежало серед лісу. Її штани та трусики були спущені до щиколоток, але блискавка на її

тонкому пуховику була застібнута. Її обличчя — обернене до зоряного неба над ними — у відблисках прожекторів криміналістів, що були розставлені між дерев, здавалось білим, мов крейда. Макіяж був розмазаний і складалося враження, що він розтікався і висихав кілька разів. Її волосся, агресивно вибілене хімікатами, прилипло до одного боку її обличчя. Губи були наповнені силіконом, а накладні вії стирчали неначе дашок над одним оком, яке запало в очницю та скляним поглядом вдивлялось вгору та повз них, а також повз інше око, якого взагалі-то навіть не було, — лише пуста очниця. Напевно, усі ці синтетичні матеріали, які заледве розкладаються, і були причиною того, що тіло збереглося у такому доброму стані.

— Гадаєш, це Сюзанна Андерсен? — спитав Сонмін.

— Певно, так, — відповіла Катрін.

Детективи належали до різних поліційних департаментів: вона працювала з криміналістами в поліції Осло, а він — у відділі «Крипос». Двадцятишестирічна Сюзанна Андерсен зникла сімнадцять днів тому; востаннє її помітили на записі камери спостереження станції метро «Скуллеруд», яка знаходилась у приблизно двадцяти хвилинах ходьби від того місця, де вони перебували зараз. Єдиною зачіпкою щодо іншої зниклої жінки, двадцятисемирічної Бертіни Бертісен, була її машина, покинута у парку Грефсенколен, хайкінговій зоні в іншій частині міста. Колір волосся жінки, що лежала перед ними, збігався з тим, який мала Сюзанна на записі з камери спостереження. Бертіна, згідно з розповідями родини та друзів, наразі була брюнетою. Крім того на оголеній нижній частині тіла не було тату, а Бертіна мала одне — логотип «Луї Віттон» — на щиколотці.

Поки що вересень був досить сухим та холодним, тож трупні плями на тілі — сині, фіолетові, жовті, коричневі — мали б відповідати тому, що тіло лежало надворі вже близько трьох тижнів. Те ж саме стосувалося і запаху, позаяк тіло, розкладаючись, виділяло газ, який поступово просочувався з усіх отворів. Катрін також звернула увагу на ділянку білих та тонких волосоподібних ниточок під ніздрями: грибок. У великій рані

на горлі повзали сліпі жовтувато-білі личинки. Катрін бачила все це так часто, що майже ніяк не зреагувала. Зрештою, якщо вірити Гаррі, трупні мухи були такими ж вірними, як фанати футбольного клубу «Ліверпуль». Вони з'являлися миттєво, незважаючи на час чи місце, дощ чи сонце, приваблені запахом диметил трисульфідю, який починає виділяти тіло після смерті. Самки відкладають свої яйця і вже через кілька днів вилуплюються личинки, що починають поїдати плоть, що гніє. Вони заляльковуються, а тоді перетворюються на мух і починають шукати тіла, в які можна відкласти яйця. За кілька місяців вони проживають своє життя до кінця і помирають. Такий у них життєвий цикл. «Не те щоб він дуже відрізнявся від нашого, — подумала Катрін. — Чи радше від мого».

Катрін роззирнулася. Одягнені в біле, члени підрозділу судмедекспертів беззвучними примарами рухались між дерев, відкидаючи моторошні тіні щоразу, як загорялись спалахи на їхніх камерах. Ліс був великий. Лісовий масив Остмарка тягнувся далі і далі, миля за милею, аж до самої Швеції. Один із бігунів знайшов тіло. Фактично, це зробив його пес, спущений з повідця, який втік із вузької гравійної доріжки та зник у лісі. На той час уже сутеніло, тож бігун, що біг із налобним ліхтариком, побіг шукати собаку, гукаючи його. Врешті він знайшов свого пса, що вихляв хвостом, поруч із тілом. Ну, про вихляння хвостом не йшлося, — Катрін просто домалювала це в своїй уяві.

— Сюзанна Андерсен, — прошепотіла вона, навіть не знаючи, до кого звертається. Можливо, до померлої у спробі її втішити та запевнити в тому, що її нарешті знайшли та впізнали.

Причина смерті видавалась очевидною. Поріз, зроблений на її горлі, посмішкою пробігав через вузьку шию Сюзанни Андерсен. Личинки мух, різні комахи та, напевно, інші тварини поживились більшою частиною її крові. А проте Катрін все ще бачила бризки її крові на вересі та стовбурі одного з дерев.

— Її вбили тут, *in situ*^{*}, — сказала вона.

^{*} *In situ* — латинський вираз, що означає «на місці».

— Схоже на те, — відповів Сонмін. — Як думаєш, її зґвалтували? Чи вона піддалась сексуальному насильству вже після смерті?

— Після, — сказала Катрін, освітлюючи ліхтарем руки Сюзанни. — Нігті не зламані, жодних слідів боротьби. Але я спробую вмовити їх провести розтин на вихідних, тож побачимо, що вони думають із цього приводу.

— А як щодо клінічної аутопсії?

— В найкращому випадку ми отримаємо результати в понеділок.

Сонмін зітхнув.

— Що ж, я гадаю, це просто питання часу, коли ми знайдемо Бертіну Бертілсен з перерізаним горлом десь у Грефсенколлені.

Катрін кивнула. Вони з Сонміном пізнали одне одного краще протягом останнього року і він підтвердив свою репутацію одного з найкращих детективів підрозділу «Крипос». Багато хто вірив, що коли Оле Вінтер складе свої повноваження, Сонмін займе посаду головного інспектора і що з того моменту департамент матиме набагато кращого боса. Можливо. Але також були і ті, хто висловлював сумніви щодо того, аби провідний слідчий орган країни очолював усиновлений південнокореєць, котрий до того ж був геєм та вдягався так, неначе належав до британської аристократії. Його класична твідова мисливська куртка та замшево-шкіряні черевики різко контрастували з тонким пуховиком фірми «Patagonia» та кросівками «Gore-Tech» Катрін. Коли Бйорн ще був живий, він називав її стиль в одязі «горпкор», — він пояснив їй, що це міжнародний термін для людей, котрі вдягаються для походу в бар так, неначе насправді збираються в гори. Вона називала це адаптацією до стилю життя матері маленької дитини. Але вона також мусила визнати, що цей більш стриманий та практичний стиль одягу був зумовлений ще і тим, що зараз вона вже не була молодою, бунтівною талановитою слідчою, а головою відділу криміналістики.

— Як ти думаєш, з чим ми маємо справу? — спитав Сонмін.